

Densitat de les poblacions de senglar a Catalunya. Quina és la situació actual ?

març 25, 2020 |

La densitat de senglar a Catalunya manté fortes diferències segons les regions. La meitat nord-est del país mostra les densitats més altes (excepte en zones més elevades dels Pirineus), especialment en els llocs on el senglar hi troba les millors condicions d'hàbitat (alta pluviositat, boscos d'alzines, sureres i roures, i grans superfícies de conreus de regadiu). A l'oest i sud del país, les densitats de població són entre moderades i baixes. Tot i això, les poblacions de senglar mostren una tendència a l'alça a la major part de Catalunya, exceptuant alguns observatoris situats en zones pirinenques o en regions de clima continental sec, on es mantenen més estables.

EVOLUCIÓ DE LES CAPTURES

Les estadístiques de captures de senglar que els caçadors lliuren al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP) s'incorporen cada any a una memòria que encarrega el DARP.

Les darreres dades disponibles, de la temporada 2017-2018, mostren que el nombre de senglars caçats a Catalunya es va situar en una dada rècord de més de gairebé 70.000 individus (veure Figura 1). A les comarques de Girona s'hi van realitzar el 33% de les captures, seguides per les de Lleida(26%) i Catalunya Central (21%).

L'evolució de captures no es correspon necessàriament amb un augment de les densitats de senglar, ja que també poden ser degudes a variacions en l'esforç de caça (nombre de batudes i de caçadors que hi participen) i altres tècniques de captura complementàries. A més, algun any, com va ser el 2015, s'han produït canvis en el sistema de registre dels senglars abatuts.

En tot cas, l'important augment de captures reflecteix la situació excepcional de les poblacions de senglar, i que justifica la necessitat de disposar d'un seguiment acurat de

l'espècie en llocs representatius dels diferents paisatges de Catalunya

Figura 1. Captures anuals de senglar declarades pels caçadors al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. L'important augment de captures a partir de 2014-15 és degut en part, a canvis en el procediment de recollida de dades. Dades de la temporada 2018-19 no disponibles. Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, març 2019.

DENSITATS DE SENGLAR A CATALUNYA

Pel que fa les densitats de poblacions la més elevada s'enregistra a l'Alt Empordà, amb uns 15,5 senglars/km², seguit per Guàrdies Savassona (12,5 senglars/km²), el Montseny (12 senglars/km²), la Zona Volcànica de la Garrotxa (11,5 senglars/km²) i Montnegre i el Corredor (11 senglars/km²). En l'extrem contrari situen la Segarra, l'Alt Pallars, els Ports de Tortosa i Beseit i el Cadí, amb densitats per sota dels 3 senglars/km². Boumort, Montsant i la Noguera, també mantenen densitats baixes, inferiors als 4 senglars/km².

A la Figura 2 es mostra l'estima actual de densitat als observatoris del Programa de seguiment de senglar i a les pàgines següents (Figures 8.3 a 8.6) es mostra la seva evolució i tendències demogràfiques.

Figura 2. Densitats de senglar estimades als observatoris del Programa de seguiment de senglar durant la temporada 2018-2019 (en gris es mostra la superfície inclosa en cadascun d'ells).

L'excés de densitat de senglar comporta l'augment dels conflictes com ara accidents a les carreteres i danys als conreus. A més, a causa de l'alt nombre de senglars que componen les poblacions, els augments de densitat (i dels conflictes) són molt importants en anys amb condicions climàtiques favorables i molta disponibilitat d'aliment (fruits forestals, conreus). Per això és indispensable aplicar tècniques que permetin reduir dràsticament la densitat als espais en què hi ha un clar excés de població.

La caça segueix sent indispensable per frenar el creixement poblacional del senglar, però l'alta disponibilitat d'aliment (que obté massivament als conreus, a banda del disponible en boscos i altres ambients naturals) facilita que les poblacions es puguin seguir expandint. Això fa necessària l'aplicació de mesures complementàries per controlar l'excés de senglar a les zones amb major abundància de l'espècie, i amb aquest objectiu s'aplica el **Pla de prevenció dels danys i els riscos originats per la fauna cinegètica (2018-2019)** que inclou mesures per

portar a terme un pla especial de control del senglar.

DANYS AL SECTOR AGRARI

Pel que fa al sector on es produeixen (figura 13), podem veure que el nombre de danys més gran afecta l'agricultura (92%), especialment conreus herbacis de secà (un de cada tres), seguit en proporcions pràcticament iguals de l'agricultura en general (diversos conreus alhora), horta i fruiters de regadiu. En conjunt, aquestes quatre tipologies apleguen un 71% dels expedients. Els herbacis de regadiu també són importants. Això no treu que en determinades zones hi hagi diferències molt grans; per exemple, al Pallars Sobirà i al Berguedà la pastura ramadera és el dany més reclamat.

Proporció d'expedients d'autorització per tipus d'afectació (font: DARP)

Els danys a l'agricultura varien considerablement segons el territori. A Girona i a la Catalunya Central, estan molt centrats en els conreus herbacis de secà (64 i 51% dels expedients, respectivament), mentre que a Lleida un de cada tres expedients és sobre danys variats.

Taula. Percentatge d'expedients (només s'indiquen aquells amb un 10% o més) per tipus de conreu a cada demarcació l'any 2014. A les Terres de l'Ebre, es donen dues situacions: l'autorització per danys d'ànec al delta de l'Ebre és única i, a més, manquen alguns expedients corresponents al DTS al delta de l'Ebre que es fan via Parc Natural; per aquesta raó, s'indiquen els valors qualitativament segons les dades disponibles; (**) danys més importants, (*) danys freqüents

També cal tenir en compte que els danys no es produeixen de manera permanent al llarg de l'any, sinó que van molt lligats al cicle de conreu de cada tipus de producte, i són especialment elevats al maig i al juny.

Evolució temporal de les autoritzacions per danys en el conjunt de Catalunya per tipus d'àrees de caça.

En resum...

La densitat de senglar continua en nivells alts a diversos sectors de Catalunya, i en particular

a les comarques de Girona i nord de Barcelona, mantenint valors molt alts a l'Alt Empordà, la Garrotxa, Guàrdies i el Montseny. Malgrat això, per segon any consecutiu s'observa una disminució de la densitat de població que es considera positiu i que si segueix aquesta tendència, permetria recuperar nivells de densitat que generin menys conflictivitat.

L'excés de densitat comporta un notable augment dels problemes que genera el senglar, especialment dels accidents a les carreteres i dels danys als conreus, i tot plegat motiva conflictivitat social per constants reclamacions dels pagesos i ramaders. Per això es considera molt positiu el descens de densitat observat aquests dos últims anys, i és important seguir reduint les poblacions d'aquesta espècie.

Aquest article està basat i resumeix parts de l'informe del PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LES POBLACIONS DE SENGLAR A CATALUNYA TEMPORADA 2018-2019 i el PLA DE PREVENCIÓ DE DANYS I RISCOS ORIGINATS PER LA FAUNA CINEGÈTICA.

Podeu consultar l'informe complet

aquí: http://agricultura.gencat.cat/web/.content/06-medi-natural/caca/enllacos-documents/info-rmes-tecnics/programa-seguiment-poblacions-senglar-sus-scrofa/fitxers-binariis/seguiment_senglar_cat_2019.pdf

També podeu consultar informació sobre el Pla de prevenció de danys i riscos originats per la fauna cinegètica així com la situació actual i el pla d'actuació

aquí: <http://agricultura.gencat.cat/web/.content/01-departament/plans-programes-sectorials/enllacos-documents/fitxers-binariis/pla-prevencio-danys-riscos-originats-fauna-cinegetica-2017-2018.pdf>

MARC JABARDO

IRTA Mas Badia